

Religió, cultura i valors

Codi: 102017

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	OT	4	0
2500798 Educació Primària	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Juan Montserrat Pulido

Correu electrònic: JoanCarles.Montserrat@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No es requereixen prerequisits per aquesta assignatura. Pot ser alumne qualsevol que estigui en les condicions de ser matriculat en una assignatura de tercer o quart curs del grau de Ciències de l'Educació. Més aviat forma part d'un bloc o mòdul de 4 assignatures: la "Teologia i la seva pedagogia", que un cop cursades habiliten per impartir l'assignatura de Religió catòlica en educació infantil i primària.

Ho podem trobar tot en el web de la Conferència Episcopal Espanyola,

https://conferenciaepiscopal.es/wp-content/uploads/2013/04/comisiones_ensenanza_DECaprogramainfantil.pdf

i també al portal

www.religio.cat

Objectius

OBJECTIUS

1º Presentar el fet religiós des de la visió més àmplia en relació a la cultura i els valors . Capacitar i preparar futurs professors d'ensenyament religiós escolar, en l'àmbit de la EI i EP, que garanteixin una formació religiosa i moral catòlica de qualitat, ofertada als alumnes des del respecte a la pròpia llibertat i en el àmbit acadèmic. Articular aquest saber en el món educatiu actual i la pluralitat en la província de l'alumnat.

2º Facilitar l'accés a la lectura dels grans textos religiosos i de la Bíblia i la comprensió del seu món simbòlic: símbols, gèneres literaris, contexts, intencionalitat religiosa dels textos

3º Presentar una teologia bíblica bàsica a partir dels grans temes de la història de la Salvació i ajudar a la comprensió de la revelació progressiva de Déu que culmina en Jesucrist, Paraula Encarnada

4º Oferir una síntesi actualitzada dels continguts essencials de la fe cristiana i la necessària síntesi entre la fe i la cultura, la fe i la ciència, especialment en els temes on més pot haver risc d'incomprensió

5º Proporcionar l'adequada articulació de la fe amb el conjunt dels sabers

Competències

Educació Infantil

- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Observar sistemàticament contextos d'aprenentatge i convivència i saber reflexionar sobre ells.
- Reflexionar en grup sobre l'acceptació de normes i el respecte als altres.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Educació Primària

- Conèixer el fet religiós al llarg de la història i la seva relació amb la cultura.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Mantenir una relació crítica i autònoma respecte els sabers, els valors i les institucions socials públiques i privades.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Conèixer el fet religiós al llarg de la història i la seva relació amb la cultura.
2. Defensar, modificar i reconstruir les idees i conviccions pròpies a partir de l'acceptació i valoració d'opinions i judicis diferents.
3. Elaborar materials i seqüències didàctiques que facilitin la comprensió de creences diferents, fent èmfasi en els aspectes comuns d'aquestes creences.
4. Interpretar de forma sistemàtica el fet religiós en diverses cultures i la seva influència social, ètica i cultural, per a adquirir conductes de respecte en relació a la fe i a les cultures.
5. Valorar situacions socials reals que succeeixen al entorn social proper i fomentar respostes cap a aquestes situacions que promogui el respecte pels Drets Humans.

Continguts

RELIGIÓ, CULTURA I VALORS

Caràcter: optativa Crèdits: 6

En aquesta assignatura ens aproximem a un fet essencial per a moltes persones: la fe. I la fe en quant a vehicle de cultura, que ha generat una manera de viure, entendre el món, els valors que se'n deriven, les festes i esdeveniments de la vida dels homes, topònims... Com portar a l'aula aquests conceptes? Com reflexionar des de la gran quantitat d'opcions? Com assumir, aprofundir en la pròpia fe valorant alhora la convivència respectuosa i amable amb altres que no comparteixen la nostra visió del món? Des d'un coneixement de les pròpies arrels es pot fer un camí d'acostament a cada persona que trobem en l'escola i la vida.

Religió cristiana en el context de les grans Religions de la humanitat. El món de la fe, sentit religiós de la vida, els ateïsmes contemporanis. Propostes de transcendència. Introducció a la cultura bíblica, al maneig i lectura de la Bíblia i al descobriment del seu ric missatge religiós, humà i social. Presència de la fe en els diferents àmbits de la nostra cultura i vida actual. Moments d'obertura a la transcendència: sentit de la vida, el sofriment, la mort, la vida més enllà de la vida. Finalitat i sentit de l'ensenyament religiós.

1. Identitat de l'àrea de religió i moral en el món escolar - Naturalesa i finalitat de l'ensenyament religiós escolar. - Legitimitat de la formació religiosa en l'escola- Legislació actual a Catalunya, Espanya, Europa. Caràcter específic de l'ensenyament religiós a l'escola. Diversos modes de presència del fet religiós a l'escola, pública i concertada.

2. El fet religiós en la història i en l'estructura de l'ésser humà - L'experiència religiosa: realitat antropològica. - El Fet Religiós i les seves diferents manifestacions socials, morals, culturals, artístiques. - El Fet Religiós avui. Principals tradicions i creences religioses presents en la nostra societat: el Cristianisme, el Judaisme, L'Islam, Budisme, altres creences. El món de la increença

3. Fet religiós cristià i la cultura - Evangelització i inculturació de la fe - L'Església i la cultura. La relació entre la fe i la raó - L'home a la recerca de Déu. Religió i cultura - Arrels cristianes de la cultura de la nostra terra - Els desafiaments de la cultura actual - La tasca de l'ERE: inserir l'evangeli al cor de la cultura. - Influència del Cristianisme en el nostre patrimoni cultural - El diàleg intercultural i interreligiós a la construcció de la convivència ciutadana.

4. L'Evangeli i la nova evangelització - La recerca de sentit i llibertat de la fe. - La bona notícia en la transmissió de la cultura - Continguts essencials de la nova evangelització aplicats a la realitat escolar - El valor humanitzador del religiós. Evangelització i desenvolupament personal - Principals dificultats per a l'evangelització a l'escola

5. La persona humana - Creació, vocació, condició humana, sentit últim de la vida

6. Quin missatge ens vol transmetre la Bíblia? Iniciació al coneixement de la Bíblia - Estructura i Llibres que componen la Bíblia. - Origen i formació de l'Antic Testament i del Nou Testament. - Gèneres literaris més usats. - El concepte d'història en el Judaisme, Cristianisme i Islam - La Bíblia paraula de Déu. - La revelació de Déu en la Bíblia. - La Bíblia, paraula humana.

7. És possible conciliar el relat de la creació de la Bíblia amb la Ciència?

Déu Creador i provident: Narracions del llibre del Gènesi sobre la Creació i l'origen del món. La dignitat de l'ésser humà. Estima i valoració d'un mateix. Educació de l'autoestima i de la llibertat. Estima i respecte de tots els éssers humans: l'altre com a germà. Relació de l'home amb la natura. El cultiu de la sensibilitat i la cura de la natura. - Revelació de la veritat salvífica: El disseny de Déu sobre l'home. Ruptura de l'home: el pecat. La Fidelitat de Déu: promesa i esperança de salvació.

8. L'Aliança de Déu amb el seu poble - La revelació de Déu en la història: significat religiós de la història d'Israel. - Relat de la història de la salvació en l'Antic Testament. - Grans temes bíblics i la seva significació religiosa i social: Èxode, Aliança, Els Profetes. - Personatges bíblics i el seu significat en l'experiència creient d'Israel i en l'experiència cristiana. - Valors que es destaquen en l'Aliança El valor de l'escolta atenta. Les promeses i els compromisos, la seva importància en la vida social. El valor de la lleialtat, de la responsabilitat, de la fidelitat.

Metodologia

Exposició a l'aula, ús de materials audiovisuals i recursos d'internet, i treballs personals i en equip.

El treball a l'aula es fa amb la presència del professorat, el treball en equip o grup, autònomament però és avaluat individualment o en una exposició a l'aula.

Al llarg del curs tenim programada una visita preparada i guiada a la Sagrada Família, com a síntesi de la fe i la cultura en el modernisme i l'art contemporani a Catalunya. També hi ha la visita a Caritas diocesana de Terrassa i / o la visita a una parròquia del Bisbat. També una sessió amb professors o mestres de Religió catòlica a l'escola pública, preferentment.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides			
Treball a l'aula per explicar els temari proposat amb intervenció activa de l'alumnat. Participació d'experts. Coneixement de Caritas-Mans Unides, Sagrada Família, llocs d'interés cultural-religiós, visita a una parròquia	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5
Tipus: Supervisades			
Treball didàctic sobre un tema de cultura o valors en relació amb la fe, en equip	10	0,4	1, 3, 4, 5
Tipus: Autònomes			
Altres lectures proposades	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5
Lectura de textos i visionat de vídeos. Tema fe i ciència	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5
Trabajo personal sobre fe-ciencia-valores-cultura	28	1,12	1, 3, 4, 5

Avaluació

L'avaluació tindrà en compte els següents ítems, a més del treball i participació activa a l'aula:

-treball (individual) (30%)

-Tema bíblic (equip) (45%)

-Tema teològic (equip) (25%)

La part més important, el treball bíblic (lliurat no més tard del 20 de juny de 2020), es pot recuperar durant l'última setmana de juny (fins el 27 de juny de 2019).

El lliurament de treballs escrits es pot fer fins al 20 de juny de 2020.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tema fe i ciència-cultura-valors: lectura de textos i anàlisi/comentari. Individual	30%	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5
Treball bíblic en relació al món de cultura i valors. Aplicació didàctico-docent en un tema concret. En equipo	45%	22	0,88	1, 2, 3, 4, 5
Treball didàctic en equip	25%	10	0,4	3, 4, 5

Bibliografia

recursos bibliogràfics

Bíblia Catalana. Traducció interconfessional, Barcelona, 2005

Fides et ratio, (la fe i la raó), Joan Pau II

La Sagrada Bíblia, Conferencia Episcopal Española, 2010

Catecisme de l'Església Catòlica, Coeditors catalans del Catecisme, Barcelona, 2005

Catecismo de la Iglesia Católica, Asociación de Editores del Catecismo, Madrid 1997

Catecisme de l'Església Catòlica, Coeditors Catalans del Catecisme, Barcelona 1998

YOUCAT, *Catecisme jove de l'Església Catòlica*, Ediciones Encuentro, Madrid 2011.

Bibliografia complementària

CONCILIO VATICANO II; *Constitució DEI VERBUM*, *Constitució D. LUMEN GENTIUM*, *Const. past. GAUDIUM ET SPES*.

Escaffre, Bernadette; *Evangelio de Jesucristo según San Juan*, Cuadernos bíblicos 145-146; Estella (Navarra), 2017

Raynier, Chantal; *Para leer a San Pablo*; Verbo Divino, Estella, 2009

SAYÉS, JOSÉ ANTONIO; *Teología para nuestro tiempo*. Madrid, 1995

Com veiem, la major part de la bibliografia no esmenta autors concrets perquè són textos pertanyents a la bimilenària tradició eclesial, obra de dones i homes que van compilar els textos bàsics que enriqueixen la fe dels creients, i permeten l'acostament a la mateixa fe, com a estudiosos, a aquells que no la comparteixen en part o del tot.